ފަނޑިޔާރު އަޙްމަދު ފާއިޒު ޙުސައިންގެ ތަފާތުވި ރައުޔު

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/HC-I-SH/01 ޤަޟިއްޔާ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި މުޙައްމަދު މުސްތަފާ ހުށަހެޅުމުން ބޭއްވުން އިޖްރާއީ އަޑުއެހުމުގައި ދެކެވުނު ވާހަކަތަކާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާންމު ޤާނޫނުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނީ އަދި ޝަރުޢީ ނަޒަރަކުން ބެލިއިރު މިކޯޓުގެ ފަސް ފަނޑިޔާރުންގެ ތެރެއިން ފަނޑިޔާރު އަޙްމަދު ފާއިޒު ޙުސައިންގެ ރައުޔަކީ،

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 172 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ކަމަކާމެދު ޝަކުވާއެއް އޮތްނަމަ އެޝަކުވާއަކާމެދު ގޮތެއް ނިންމައި ދިނުން އެދި އެފަރާތަކުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅޭނެކަމަށް މިމާއްދާގައި ބަޔާން ކުރެވިފައި މިމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ޝަކުވާތަކާމެދު ގޮތެއްނިންމައި ދިނުން އެދި ހުށަހެޅުމުގެ އިންތިޚާބު ހައިކޯޓަށް މިއަދިއްސުރެކަމާއި މިއިންތިޚާބުގެ ސަބަބުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ކޮންމެ ކޯޓަކަށްވެސް އެކޯޓެއް ހިފާނެ މައްސަލަތަ އަންގަދު ދައުރުމަތުރަފަތުއްޔާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމުމާއި ބަޔާންކުރެވިފައި ވީހިނދު ކޯޓުތަކުގެ ކޯޓުތައް ފިޔަވަޅުއަޅާ ނިމުނު ފަރާތްތަކަށް ހައިކޯޓަށް ވީ ބާރުފޯރުވޭ މައްސަލަ ބެލޭނެ އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަތަކުގެ ދަށުގެ އިސްތިއުނާފީ ބާރު ކޯޓުތަކުގެ ތަބާވާ އިސްތިއުނާފީ ކޯޓުތަކަށް ނިސްބަތްކުރާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 172 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން ކަނޑައަޅާ ޙުކުމްތަކުގައި އޮތުން ނިންމުމާއި އެހެން ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބާރުހަވާލުކުރެވިފައިވާ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި މިނިވަންކަން ބާރުލިބިގެން ބޭނުން ދިފާޢުކުރާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރަނީ ފިޔަވަޅު ނަގާ ޤާނޫނީ ކޮންމެ ތަނަކުން ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ފަރާތަކަށް ބާރު ލިބިގެން ޤާނޫނުއަސާސީން ދޭ ދައުލަތުގެ ބާރުތައް ހިއްސާކޮށްގެން ދިއުމަކީ ބާރުތަކާ ގުޅޭ ޤާނޫނީ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ދަށުން އެގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ކުރުމުގެ މަތިން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ގޮތުގައި މިވާ ފިޔަވަޅު ނަގާ ކޯޓުތަކުގެ ޙައްޤުތައް ޚާއްޞަކޮށްގެން ނިސްބަތްކުރެވޭ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ކޮށްފައިވާ ކަނޑައެޅުމާއި ދަސްތޫރީ މަސްއޫލިއްޔަތު ބާރު

ކުރުމުގެ ބާރު ވަކި ބާވަތެއްގެ މައްސަލަ ބެލުމަށް ވަކިކޮށްގެން ޖުޑީޝަރީއާ އިސްތިސްނާކޮށްދީފައިވާ ސަބަބުން ނަޒަރު ކުރެވިދާނެކަމަށް ނުބެލެވޭކަމާއި

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 172 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަކުވާތަކާމެދު ހަމަޖެހު ކުރާނޭ ގޮތް ނުވަތަ އިޖްރާއު، އިންތިޚާބާތުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާ ޖަލްސާތަކުން ބާރުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އިންތިޚާބާތުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު ޤާނޫނުގައި އިންތިޚާބީ ޝަކުވާތަކާބެހޭ ހަމަޖެހުމަށް ކުރެވޭނެ ބާރެއް ކަނޑައަޅާފައިވާ މާއްދާތަކުގެ ތެރެއިން 64 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު މިމާއްދާގައި އިންތިޚާބީ ޝަކުވާތައް ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަށް ދުވަސްވީއްލާ ބާރުންކޮށްފައި ވާކަން އެގޮތުންދާގައި އެވެއޮތީއިން އެއްޗެހި ތަކެތި އިންތިޚާބާތުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިލްތިމާސްގެ ކުރިމަތިލަން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާތައް ގޮތުގެ ތެރެއިން ހުށަހަޅާ ނިންމުމަކާގުޅޭ ހިތްހަމަނުޖެހޭ ފަރާތަކަށް ބަލައިގަތުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ކަމާއި މިފަދައިން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކާ އިންތިޚާބާތުތަކާ ކަންކަން އަވަހަށްފޯރުން ތަންފީޒުކުރުމަށް ނިޔާކުރެވެނީ ހުރިހާ ނިންމުންތަކާއި ޝަރުޢީ މަޢުލޫމާތުން އަދާކުރުން ދަރަޖަގައި ދިނުމަށް އެދި އިސްތިއުނާފްގެ އުސޫލުން ހައްލުކުރުމަށް ޖަލްސާ އިންތިޚާބީ މައްސަލަތަކުގެ ޝަރުޢީ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކަށް ބެލުމުގެ ބާރުވާނެ އޮތުމާއި އުސޫލަކީ އިންތިޚާބާތުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދެއްގައި ނުވަތަ އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ނުވަތަ އިންތިޚާބުގެ ނަތީޖާއާމެދު ހިއްސާއެކުގައި ނިންމައިދިނުން އެއީ ހުރިހާ މައްސަލަތަކާއި ގެނައުން ބާރުވާ ބަލަހައްޓާ ހައްގަކަމާއި ހިމެނޭ މައްސަލަތަކާއި އަދި މައްސަލަތަކެއް ބަލާފައިވާ ދެގޮތަކުން ހައިކޯޓަކަށް ބެލުމުގެ ބާރާ މައްސަލަތަކުން ވާނީ އެއްމައްސަލަތަކާ އަސްލީ އިންތިޚާބީ މައްސަލަތައް ގެންގުޅޭ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ކަމަށް ބެލެވޭކަމާއި

އިންތިޚާބާތުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގައި ބެހެއްޓިފައިވާ މަގުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއް އެޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ސަބަބެއް ގެންގުޅެގެން، އިންތިޚާބުގެ ނަތީޖާއަށް އެކަށީގެންނުވާ އަސަރެއް ކުރާގޮތުގެ ޝަރީޢަތް ސާބިތުވެ، އިންތިޚާބުގެ ނަތީޖާއަށް ބަދަލު އަތުވެދާނެކަމަށް ކޯޓަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ޝަރީޢަތުގެ، އެހެންކަމުންދެ އިންތިޚާބު ބާތިލުކޮށް، އަދި އިންތިޚާބު ބާއްވަން އަމުރުކުރުމަށް އިސްލާހު ކުރުން ކުރެވިދާނެ 65 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 56 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބިދޭ އިސްތިއުނާފް ޙައްޤު، އިންތިޚާބާތުތަކާބެހޭ

ޢާއްމު ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ޞަރީޙަ ނައްޞުގެ ސަބަބުން ހިފެހެއްޓިގެން ދާކަމަށް ނުބެލެވޭ ކަމާއި އެހެނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 56 ވަނަ މާއްދާގެ ޞަރީޙަ ނައްޞުން މީސްތަކުންނަށް ލިބިދޭ ދުސްތޫރީ ޙައްޤު، އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާއްމު ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ ޞަރީޙަ ނައްޞުން ނަފީކުރެވިފައި ނުވަތަ ހިފެހެއްޓިފައި ނުވާތީ، އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ ޢާއްމު ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ ދޭހަމާނަ ކުރަންވާނީ މީސްތަކުންގެ މަޞްލަޙަތާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި އެބައިމީހުންގެ މަޞްލަޙަތު ޙިމާޔަތް ކުރެވޭ އެންމެ ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި ކަމާއި [illegible] [illegible] މައްސަލަތައް [illegible] [illegible] މީސްތަކުންގެ ޙައްޤުތަކާއި މަޞްލަޙަތުތައް [illegible] އިންސާފުގެ ތަރާޒު [illegible] [illegible] [illegible] ފުރިހަމަ ކަމުގައެވެ.

އެހެންކަމުން [illegible] މުޙައްމަދު މުޞްޠަފާ [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/HC-I-SH/01 ޤަޟިއްޔާ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިލްތިމާސް ކުރުމަށްޓަކައި [illegible] ކަމަށް ފެނެއެވެ.